

Dosarul nr. 1ra-219/22
1-18112396-01-1ra-11022022

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

25 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte - Timofti Vladimir,
Judecători - Plămădeală Ghenadie, Cobzac Elena

Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, *Tăut Dorina*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Dobreanschi Dumitru xxxxxx, născut la xxxxx,
originar din xxxxx,

în comiterea infracțiunii prevăzute art. 264 alin. (3), lit. b) Cod penal.

Termenii de examinare:

prima instanță: 28.05.2018 - 22.05.2019;
instanța de apel: 27.06.2019 - 10.06.2020;
instanța de recurs: 17.09.2020 - 15.12.2020;
instanța de apel: 15.01.2021 - 15.09.2021;
instanța de recurs: 11.02.2022 - 25.05.2022.

Asupra motivelor invocate în recurs, în baza materialelor cauzei penale, Colegiul penal

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Strășeni, sediul Călărași din 22 mai 2019, *Dobreanschi Dumitru* a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, și în baza acestei Legi cu aplicarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, a fost condamnat la **3** (trei) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de **4** (patru) ani.

În conformitate cu art.90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de **3** (trei) ani.

S-a admis integral acțiunea civilă și s-a dispus încasarea din contul lui Dobreansch Dumitru în beneficiul lui Lapteacru Elena a prejudiciului moral cauzat prin infracțiune în sumă de **200 000** (două sute mii) lei.

Cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor medico-legale în sumă de **3 330** lei au fost trecute în contul statului.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. În sentință, prima instanță a constatat în fapt că:

Dobreanschi Dumitru, la data de 14.11.2017 în jurul orelor 03:00, conducând automobilul de model „xxxxx” cu numărul de înmatriculare xxxxx

pe traseul R-I Chișinău-Ungheni în orașul Călărași pe str. Alexandru cel Bun, încălcând prevederile pct. 14, lit. a) din Regulamentul Circulație Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 375 din 13.05.2009, conform căruia conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul dacă se află într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere, încălcând și prevederile punctului 4 subpunctul 1) lit. a), b), c), d), subpct. 2) al aceluiași Regulament, care-l obligă pe conducătorul de vehicul să conducă în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de stare psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului, particularitățile încărcăturii și situația rutieră, iar în cazul care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, astfel ignorând aceste cerințe, fără de a întreprinde măsurile necesare de a evita coliziunea cu pietoni prin frânare, neadaptând viteza vehiculului la situația rutieră, a trecut cu roata din față și din urmă autocamionului peste pietonul Lapteacru Ghenadie, a.n. 1986 locuitor a satului Bravicea, raionul Călărași, care se afla în stare de ebrietate alcoolică culcat pe partea carosabilă a drumului în raza semnelor de trecere a pietonilor, în urmă căruia ultimul a primit o traumă cranio-cerebrală, excoriații pe cap față, fractura cuminutivă a bolții, bazei craniului și scheletului facial, dilacerare cerebrală, trauma vertebro-medulară cervicală, întreruperea completă a coloanei vertebrale cervicale între vertebre cervicale 1 și 2, lezarea discului între vertebrele cervicale 6 și 7, trauma toraco-abdominală, excoriații pe frunte, fracturi ale claviculelor, fracturi costale multiple bilaterale, lezarea plămânului drept, rupturi ale ficatului, excoriații pe membrele superioare și inferioare, fractura a ambelor oase ale antebrațului drept, fractura osului hemural stâng, fractura osului femural drept, fractura a ambelor oase ale gambei drepte.

Leziunile sus-indicate se califică ca vătămări corporale grave periculoase pentru viața, ele aflându-se în legătură cauzală directă cu decesul și corespund mecanismului traumării corpului cu părțile unui transport în mișcare cu trecerea roților peste corp în rezultatul cărora Lapteacru Ghenadie a decedat.

Acțiunile lui Dobreanschi Dumitru au fost încadrate juridic în baza a art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, după semnele calificative – *”încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport, de către o persoană care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul persoanei.”*

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, împotriva acesteia au declarat apeluri:

3.1. *Procurorul în Procuratura raionului Călărași, Carp Ion*, prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatului Dobreanschi Dumitru, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3), lit. b) Cod penal să-i fie aplicată pedeapsa cu 3 ani și 4 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cu încasarea din contul acestuia a prejudiciului moral în mărime de 200.000 lei în beneficiul lui Lapteacru Elena și a cheltuielilor judiciare în sumă de 3330 lei în beneficiul statului;

În motivarea cerințelor sale procurorul a susținut că prima instanță contrar art. 75 Cod penal, nu a luat în considerație principiile de individualizare a pedepsei, gravitatea faptei, care face parte din categoria infracțiunilor grave, consecințele survenite - decesul părții vătămate. De asemenea, instanța a omis și faptul că inculpatul nu a reparat prejudiciul moral cauzat prin infracțiune și statului - cheltuielile de judecată pentru efectuarea expertizei judiciare.

Menționează că, aplicarea față de inculpat a pedepsei non-privative de libertate contravine prevederilor art. 61 alin. (2) Cod penal, deoarece pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane, astfel nu va asigura atingerea scopului pedepsei;

A specificat că, contrar prevederilor Legii nr. 414 din 22.12.2006 „cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule”, prima instanță nu a atras persoana juridică SRL „Forum Tir” ca parte civilmente responsabilă pentru recuperarea prejudiciului moral, deși a fost recunoscută ca posesor al mijlocului de pericol sporit, contrar prevederilor art. 3 al acestei Legi care stipulează că, obiect al asigurării obligatorii de răspundere civilă auto îl constituie răspunderea civilă a posesorului și utilizatorului de autovehicul pentru orice pagubă sau vătămare corporală produsă prin accident de autovehicul în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării. În același timp, în cazul când instanța prin sentința de condamnare inculpatul a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii incriminate, cheltuielile judiciare urmează a fi puse în sarcina acestuia.

3.2. *Succesorul legal al părții vătămate Lapteacru Elena*, prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul să fie condamnat la o pedeapsă mai aspră, cu încasarea prejudiciului moral solidar și de la posesorul izvorului de pericol sporit-SRL „Forum-Tur”.

În motivarea cerințelor sale succesorul legal al părții vătămate Lapteacru Elena a invocat că, din materialele cauzei penale rezultă cert faptul că SRL „Forum Tir” este posesorul legal al izvorului de pericol sporit implicat în accidentul rutier în rezultatul căruia a decedat fiul apelantei;

A indicat că, soluția instanței de judecată referitor la încasarea prejudiciului moral doar de la șoferul autocamionului este una nu pe deplin corectă, legală și întemeiată și care, contravine prevederilor legii, precum și probelor din dosar administrate la faza de urmărire penală, cât și la faza examinării dosarului în instanța de judecată.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2020, s-a respins apelul procurorului în Procuratura raionului Călărași, Carp Ion și apelul succesorului victimei și partea civilă Lapteacru Elena, declarate împotriva sentinței Judecătoria Strășeni, sediul Călărași din 22 mai 2015, ca fiind nefondate, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat cereri de recurs procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Popov Oleg și succesorul părții vătămate Lapteacru Elena, prin care au solicitat casarea deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 decembrie 2020, s-au admis recursurile ordinare declarate de procurorul

în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Oleg Popov și de succesorul părții vătămate, Lapteacru Elena, s-a casat total decizia și s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2021, au fost admise din alte motive apelurile procurorului în Procuratura raionul Călărași, Carp Ion și apelul succesorului legal al părții vătămate Lapteacru Elena, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Dobreanschi Dumitru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, stabilindu-i-se o pedeapsă sub formă de **3** ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

În conformitate cu art.90 Cod penal, pedeapsa stabilită lui *Dobreanschi Dumitru* a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de **3** ani.

S-a admis acțiunea civilă și s-a încasat din contul lui *Dobreanschi Dumitru* în beneficiul succesorului legal al părții vătămate Lapteacru Elena a prejudiciului moral cauzat prin infracțiune în sumă de **200 000 lei**.

S-a încasat din contul inculpatului *Dobreanschi Dumitru* în beneficiul statului cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizei medico-legale în sumă de **3 300 lei**.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

7.1. La pronunțarea hotărârii adoptate, instanța de apel a statuat că probele administrate în cursul de urmărire penală și în cadrul cercetării judecătorești în prima instanță, cercetate și verificate în instanța de apel, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor atestă că acțiunile infracționale comise de *inculpatul Dobreanschi Dumitru* cuprind elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

La individualizarea pedepsei în privința inculpatului *Dobreanschi Dumitru* pentru comiterea infracțiunii incriminate, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal.

Din materialele cauzei penale, instanța de apel a reținut că, infracțiunea reglementată la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, în conformitate cu criteriile enunțate la art. 16 alin. (4) Cod penal se califică ca infracțiune „gravă”, pentru care legea penală prevede sancțiunea sub formă de închisoare de la 3 la 7 ani cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

La fel, instanța de apel a reținut că, inculpatul *Dobreanschi Dumitru* a recunoscut integral vina în comiterea infracțiunii incriminate, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, sincer s-a căit de cele comise. În conformitate cu art. 76 Cod penal în privința inculpatului *Dobreanschi Dumitru* se reține circumstanța atenuantă – repararea prejudiciului material de către inculpat. În conformitate cu art. 77 Cod penal în privința inculpatului *Dobreanschi Dumitru* careva circumstanțe agravante nu au fost stabilite.

Cu referire la personalitatea inculpatului *Dobreanschi Dumitru*, instanța de apel reținut că, dânsul la locul de trai se caracterizează pozitiv, este încadrat oficial în câmpul muncii, la evidența medicului psihiatru sau narcolog nu se află, anterior nu a fost judecat. Suplimentar, în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel la materialele cauzei penale au fost anexate certificatul nr. 352 din 18 august 2021 prin care se adeverește precum că,

familia cet. Dobreanschi Dumitru este constituită din următorii membri: Dobreanschi Svetlana, a.n. 1958, pensionară și Dobreanschi Dumitru, a.n. 1988. Totodată, prin caracteristica eliberată de Primăria satului Țarigrad, raionul Drochia rezultă că, cet. Dobreanschi Dumitru locuiește în gospodăria fiului, este căsătorit, angajat în câmpul muncii, în societate are o comportare bună, nu încalcă ordinea publică, nu face abuz de băuturi alcoolice și nu a fost implicat în acte de huliganism. Prin informația eliberată de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia rezultă că, Dobreanschi Svetlana beneficiază de următoarele prestații sociale prin intermediul sistemului public de asigurări sociale: alocații pentru persoane vârstnice, începând cu data de 01.02.2016 cuantumul căreia constituie 594,03 lei lunar. Prin adeverința eliberată de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia rezultă că, Dobreanschi Dumitru se află la evidență la Casa Teritorială de Asigurări Sociale și beneficiază de pensie pe vârstă începând cu 16.06.2020 în mărime de 893,71 lei și alocație lunară de stat în mărime de 500 lei. Prin certificatul medical – trimitere-extras se atestă că Dobreanschi Dumitru se află la evidența medicului cu diagnosticul – „Hipertensiune arterială de gr. II. Risc adițional înalt”.

Instanța de apel a respins solicitarea apelanților de a dispune executarea reală a pedepsei penale sub formă de închisoare, așa cum acuzatorul de stat nu a invocat careva temeuri pertinente în acest sens în baza cărora să fie constatat faptul că izolarea inculpatului de societate este unica măsură aplicabilă și necesară în situația dată, or, conform art. 90 Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai deocamdată în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Instanța de apel a menționat că, raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului, stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Instanța de apel a invocat că, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia. În afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța de fond trebuia să motiveze suplimentar, din care considerente a concluzionat că, nu este rațional ca inculpatul să execute real termenul de pedeapsă stabilit. Analizând condițiile în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei rezultă că aceasta nu este un drept al

inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este cazul să o acorde.

Instanța de apel a respins argumentele acuzatorului de stat precum că, la individualizarea pedepsei penale nu s-a luat în considerație gravitatea faptei, care face parte din categoria infracțiunilor grave, consecințele survenite – decesul părții vătămate, inculpatul nu a reparat prejudiciul moral cauzat prin infracțiune și cheltuielile de judecată în contul statului, or, circumstanțele invocate de către partea acuzării nu indică asupra faptului că, izolarea inculpatului de societate este unica măsură aplicabilă în speță, deoarece în privința inculpatului nu au fost reținute careva circumstanțe agravante, este la o vârstă înaintată, anterior nu a fost în conflict cu legea penală, este angajat în câmpul muncii, se caracterizează pozitiv la locul de trai, la evidența medicului narcolog sau psihiatru nu se află, se află la evidența medicului cu diagnosticul „Hipertensiune arterială de gr. II. Risc adițional înalt”.

Cu referire la gradul prejudiciabil al faptei comise, instanța de apel a reținut că, în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (4) Cod penal, infracțiunea reglementată la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal se califică ca infracțiune „gravă”, pentru care prevederile art. 90 Cod penal sunt aplicabile.

În ceea ce privește alegațiile invocate de acuzatorul de stat și anume că, inculpatul nu a reparat prejudiciul moral cauzat prin infracțiune și cheltuielile de judecată în contul statului, instanța de apel a apreciat că aceste aspecte nu indică asupra faptului că realizarea scopului pedepsei penale nu poate fi realizat prin aplicarea instituției suspendării condiționate a executării pedepsei, or, inculpatul a manifestat căință sinceră față de fapta comisă și într-o oarecare măsură a încercat să recupereze prejudiciul cauzat prin infracțiune.

În cadrul ședinței de judecată, succesorul legal al părții vătămate Lapteacru Elena a indicat că, inculpatul Dobreanschi Dumitru i-a dat o parte din sumă, și anume 35 000 lei pentru înmormântare. După accident, inculpatul a venit și i-a dat suma de 5 000 lei. Totodată, instanța de apel reține că, inculpatul Dobreanschi Dumitru în cadrul ședinței de judecată a indicat că este de acord să achite suma de 100 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. La fel, nu poate fi neglijată nici starea financiară a inculpatului, care poate fi apreciată ca fiind una dificilă, or, orin adeverința eliberată de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia rezultă că, Dobreanschi Dumitru se află la evidență la Casa Teritorială de Asigurări Sociale și beneficiază de pensie pe vârstă începând cu 16.06.2020 în mărime de 893,71 lei și alocație lunară de stat în mărime de 500 lei.

În contextul raționamentelor expuse supra, instanța de apel a apreciat că pedeapsa penală, sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia, aplicată inculpatului Dobreanschi Dumitru constituie o pedeapsă echitabilă în coraport cu circumstanțele cauzei și cu personalitatea acestuia, fiind de natură să satisfacă exigențele individualizării pedepsei penale și care nu poate genera apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fiind stabilită în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale prevăzute de art. 264 alin. (3), lit. b) Cod Penal și reduse în conformitate cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de Procedură Penală.

Totodată, instanța de apel a reținut că pedeapsa stabilită inculpatului Dobreanschi Dumitru este în corespundere și cu Regula nr. 6 din Recomandarea Nr. R (92) 16 a Comitetului de Miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate, adoptată de Comitetul de Miniștri la 19 octombrie 1992, cu ocazia celei de a 482-a reuniune a Delegațiilor de Miniștri, potrivit căreia „natura și durata sancțiunilor și măsurilor aplicate în comunitate trebuie de asemenea să fie proporțională cu gravitatea infracțiunii pentru care un delincvent a fost condamnat sau o persoană este inculpată, cât și cu situația personală a acesteia ținând cont de circumstanțele săvârșirii infracțiunii”.

Totodată, instanța de apel a reținut că, în cadrul procesului penal, succesorul legal al părții vătămate Lapteacru Elena a înaintat acțiune civilă către inculpatul Dobreanschi Dumitru privind recuperarea prejudiciului material în sumă de 29966 lei și a celui moral cauzat prin infracțiune în sumă de 100 000 lei (f. d. 153-154, vol. I).

Astfel, prin încheierea Judecătoria Strășeni, sediul Călărași din 17 octombrie 2018 s-a recunoscut în calitate de parte civilmente responsabilă compania de asigurări SA „Transelit”(f. d. 177, vol. I). Prin încheierea Judecătoria Strășeni, sediul Călărași din 17 octombrie 2018, s-a recunoscut în calitate de parte civilmente responsabilă în cadrul cauzei penale SRL „Cargo Standart” și SRL „Forum-Tir”(f. d. 175, vol. I). Prin încheierea Judecătoria Strășeni, sediul Călărași din 05 februarie 2019, s-a recunoscut în calitate de parte civilmente responsabilă în cadrul cauzei penale SRL „Sersorol”(f. d. 218, vol. I).

La judecarea cauzei penale în prima instanță, Lapteacru Elena a prezentat instanței de judecată un acord și o recipisă susținută în ședința de judecată prin care a indicat că, prejudiciul material în sumă de 30 000 lei i-a fost restituit, ultima având doar pretenții de ordin moral (f.d. 2-3, vol. II).

Ulterior, reclamanta Lapteacru Elena și-a concretizat acțiunea civilă și a solicitat încasarea solidară de la inculpatul Dobreanschi Dumitru și persoana civilmente responsabilă SRL „Forum-Tir” a prejudiciului moral în sumă de 200 000 lei (f. d. 199-201, vol. I).

Instanța de apel a notat că repararea prejudiciului moral reprezintă satisfacții echitabile destinate a compensa material suferințele fizice ale părții vătămate, ca urmare a acțiunilor infracționale ale făptuitorului. Cu referire la cuantumul prejudiciului moral solicitat, acesta nu este supus unor criterii legale prestabilite, ci determinarea lui în concret este lăsată la libera apreciere a instanței de judecată

Astfel, instanța de apel menționează că, despăgubirile pentru daunele morale se disting de cele pentru daunele materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare. Dreptul la viață nu poate fi reparat integral în nici un mod, respectiv instanța nu are nici un dubiu că prin pierderea fiului succesorului părții vătămate Lapteacru Elena i-au fost cauzate suferințe enorme psihice, frustrare și stres, pierdere care îi va marca tot restul vieții.

Prin urmare, în urma aprecierii probele prezentate și expuse de succesorul legal al părții vătămate în acțiunea civilă, instanța de apel apreciază că, suma solicitată de 200 000 (două sute mii) lei va fi o despăgubire echitabilă pentru daunele morale cauzate, fiind o recompensă

proporțională și echitabilă, motiv din care acțiunea civilă înaintată de Lapteacru Elena urmează a fi admisă integral.

În ceea ce privește solicitarea reclamantei Lapteacru Elena privind încasarea în mod solidar a prejudiciului moral de la Dobreanschi Dumitru și de la persoana civilmente responsabilă SRL „Forum-Tir”, instanța de apel a statuat că, în cadrul ședinței de judecată a fost probat faptul că „Forum-Tir” SRL este posesorul mijlocului de pericol sporit - autocamionul de model „MAN” cu numărul de înmatriculare COO 690, în baza contractului de locațiune, fapt confirmat prin adresa Agenției Servicii Publice (f. d. 215) și prin contractul anexat de reprezentantul „Forum-Tir” SRL (f.d. 221). De asemenea, întreprinderea „Forum-Tir” SRL a asigurat autocamionul dat de răspundere civilă auto (f. d. 211-212), totodată ultima fiind și transportatorul încărcăturii solicitând inspectoratului de poliție restituirea camionului după recunoașterea acestuia în calitate de corp delict (f. d. 46).

Totodată, instanța de apel a reținut că, în conformitate cu art. 1398 Cod Civil (în redacția valabilă la momentul comiterii infracțiunii, în vigoare până la 01.03.2019), (1) Cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Instanța de apel a notat că pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale și vinovăția autorului faptei ilicite.

Astfel, instanța de apel a constatat că este probată existența faptului ilicit (comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, legătură cauzală dintre fapta ilicită și prejudiciu și vinovăția inculpatului în comiterea faptei ilicite.

Instanța de apel a respins ca nefondat argumentul avocatului „Forum-Tir” SRL - Ciobanu Olga, precum că Dobreanschi Dumitru nu era angajat la ei în baza unui contract de muncă, ci la întreprinderea „Sersorol” SRL care în baza unui contract de societate civilă răspunde de angajarea șoferilor, ori răspunderea legală nu poate fi înlăturată printr-o convenție civilă, ținând de disponibilitatea „Forum-Tir” SRL de a admite la conducerea automobilelor sale șoferi neangajați sau contractați de la terți, în speță, demonstrându-se cu certitudine faptul că „Forum-Tir” SRL era posesorul mijlocului de pericol sporit, fiind recunoscută și persoană civilmente responsabilă în cazul prezentei cauze penale. Totuși, părțile civilmente responsabile SRL „Forum-Tir” în calitate de posesor de izvor de pericol sporit și compania de asigurări SA „Transelit” în baza contractului RCA sunt pasibili de a fi atrași doar la repararea daunelor materiale, nu și a celor morale ori prin prisma art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, paguba morală se încasează numai de la persoana condamnată pentru săvârșirea infracțiunii și nu de la proprietarul/posesorul izvorului de pericol sporit sau de la asigurător.

Astfel, întrucât daunele materiale i-au fost reparate succesivului părții vătămate - Lapteacru Elena (f.d. 2-3 vol. II), ultima având doar pretenții morale, instanța de apel va dispune încasarea prejudiciului moral în sumă de 200 000 lei doar de la inculpatul Dobreanschi Dumitru

Cu referire la chestiunea privind cheltuielile de judecată, instanța de apel a reținut că în cadrul ședinței de judecată, acuzatorul de stat a solicitat încasarea de la inculpatul Dobreanschi Dumitru a cheltuielilor de judecată în mărime de 3 300 lei.

Instanța de apel a reținut că, conform art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească. Prin Legea RM nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018 „pentru modificarea și completarea unor acte legislative” la articolul 143 alineatul (2) Cod procedură penală care prevedea că „plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat” a fost abrogat.

Așadar, instanța de apel a constatat că solicitarea acuzatorului de stat referitor la încasarea din contul inculpatului Dobreanschi Dumitru a cheltuielilor judiciare în sumă de 3 300 lei, pentru efectuarea expertizelor judiciare este întemeiată, or, în conformitate alin. (1) art. 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului.

Pe cale de consecință, instanța de apel a dispus ca cheltuielile de judecată în sumă de 3 300 lei, suportate în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare să fie încasate de la inculpatul Dobreanschi Dumitru în beneficiul statului.

8. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, *Tăut Dorina*, care invocând ca temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei în partea ce ține de individualizarea pedepsei, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

8.1. Pentru a susține solicitările din recursul declarat, recurentul a subliniat că modalitatea de executare a pedepsei închisorii aleasă de către prima instanță și acceptată de către instanța de apel nu este în acord cu principiul proporționalității având în vedere fapta săvârșită, impactul social al ei și nu în ultimul rând consecința gravă survenită în rezultatul săvârșirii infracțiunii – decesul unei persoane.

Specifică că, în cazul inculpatului nu s-au constatat circumstanțe ce ar justifica suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, or, personalitatea inculpatului nu prezintă garanțiile unei bune conduite, care ar fi permis instanțelor de fond și de apel de a da dovadă de indulgență în privința ultimului.

Inculpatul activând din perspectiva unui profesionist, a admis conducerea unui vehicul de tonaj sporit în condițiile unei dereglări psihofuncționale ale organismului, provocate de lipsa de somn, care prin natura ei diminuează esențial atenția și reacția la diferite condiții și situații rutiere imprevizibile.

Pedeapsa stabilită inculpatului Dobreanschi Dumitru nu va duce la atingerea deplină a scopului legii penale privind corectarea și reeducarea acestuia în vederea neadmiterii pe viitor a careva încălcări a ordinii de drept și nici nu v-a constitui o avertizare publică pentru alte persoane de a-și însuși comportamente similare.

Pronunțând o decizie de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru comiterea de către Dobreanschi Dumitru a unei infracțiuni grave, soldate cu decesul unei persoane, instanțele au deturnat în acest caz particular logica politicii punitive promovate de către autoritățile statului.

9. Referințe privind opinia asupra recursului ordinar declarat au fost depuse de către:

- avocatul Cecalenco Denis în numele inculpatului Dobreanschi Dumitru, prin care a solicitat respingerea recursului, ca fiind inadmisibil;

- succesorul părții vătămate Lapteacru Elena, care a invocat că nu mai formulează careva pretenții de orice ordin, iar în privința pedepsei penale a considerat că doar aflarea în continuare a inculpatului în libertate v-a duce la despăgubirea ei, precum a fost stabilit prin acordul din 05.10.2021;

- avocatul Coban Igor în numele părții civile SRL „Forum Tir”, prin care a solicitat respingerea recursului.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziilor pronunțate de instanțele de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Autorul recursului invocă prevederile art. 427 alin. (1), pct. 6, 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocând în acest context următoarele.

În esență, recurentul critică decizia contestată în latura stabilirii pedepsei cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, menționând că instanța de apel la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de prevederile legale, de circumstanțele cauzei și a individualizat greșit pedeapsa, stabilindu-i o pedeapsă prea blândă.

Subsecvent, instanța de recurs susține că, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, și să fie în strictă conformitate cu dispozițiile Părții speciale a Codului penal, ținându-se cont de limitele fixate în sancțiunea infracțiunii incriminate.

Totodată, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Astfel, Colegiul penal statuează că, instanța de apel corect i-a aplicat inculpatului o pedeapsă non privativă de libertate conducându-se de principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, art. 75 alin. (1) Cod penal.

Mai mult ca atât, instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul procurorului precum că, pedeapsa stabilită acestuia este prea blândă, din considerentul că aceasta este echitabilă și direct proporțională cu caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, și anume, la caz, trebuie avute în vedere că inculpatul a comis o infracțiune care face parte din categoria celor grave și de comportamentul acestuia după și în timpul examinării cauzei, precum și lipsa circumstanțelor agravante.

Aici, instanța de recurs notează că, instanța de apel corect a reținut în privința inculpatului Dobreanschi Dumitru circumstanța atenuantă – repararea prejudiciului material, a recunoscut vina și sincer s-a căit în cele comise (fapta din imprudență – art.18 Cod penal), are o vârstă înaintată (a.n.xxxxx), este încadrat oficial în câmpul muncii, la evidența medicului psihiatru sau narcolog nu se află, anterior nu a fost condamnat, potrivit caracteristicii din 20.11.2017, nr.862, eliberată de Primăria satului xxxxx, raionul Drochia este caracterizat în plan pozitiv, căsătorit și are la întreținere soția - Dobreanschi Svetlana – *pensionară* (a.n.xxxxx), nu încalcă ordinea publică, nu face abuz de băuturi alcoolice și nu a fost implicat în acte de huliganism (f.d.114-116, vol.-I, f.d.188, v-II), conform Adeverinței eliberate de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia, inculpatul beneficiază de pensie pe vârsta de 893,781 lei și alocație lunară de 500 lei (f.d.190, v-II), succesorul părții vătămate nu a declarat recurs, fiind de acord cu soluția instanței de apel în partea aplicării pedepsei și încasării prejudiciului moral.

De asemenea, se menționează faptul că, instanța de apel s-a expus motivat și detaliat asupra faptului aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, fiind suspendată condiționat executarea pedepsei lui Dobreanschi Dumitru pe o perioadă de probațiune de 3 ani și dându-i posibilitate de a se manifesta în societate în stricta exercitare a Legii și restitui prejudiciul moral integral succesorului părții vătămate.

Astfel, fiind respectate limitele de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea incriminată art. 264 alin.(3), lit. b) Cod penal, redusă în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, potrivit cărora limita minimă aplicabilă va fi de 2 ani, iar limita maximă aplicabilă va fi de 4 ani și 8 luni, respectiv i-a fost stabilită pedeapsa de 3 ani închisoare, motivare pe care instanța de recurs și-o însușește și nu se va expune repetat asupra acesteia.

În concluzie, Colegiul penal menționează că, nu se constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea deciziei atacate sub aspectele invocate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este întemeiată și motivată, măsura de pedeapsă aplicându-se în conformitate cu prevederile

art. 90 Cod penal inculpatului, este echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, cu personalitatea acestuia și pericolul social al infracțiunii săvârșite, considerând că pedeapsa aplicată își va atinge scopul, or dispoziția art.61 alin.2 Cod Penal, stipulează - *pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.*

Prin urmare, Colegiul penal conchide că, instanța de apel s-a expus argumentat și corect asupra motivelor relevante din apel și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs acceptă și însușește aceste argumente, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 al hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6§1 din CEDO, obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În acest context, Colegiul penal statuează că, temeiurile invocate de către procuror prevăzute de art. 427 alin. (1), pct. 6), 10) Cod de procedură penală, nu s-au confirmat în cauza dată, iar decizia atacată este legală și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

11.În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2), pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, *Tăut Dorina*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui **Dobreanschi Dumitru xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 08 iulie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Cobzac Elena